

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

80. An matrimonium contractum sine praesentia Parochi, & testium
transeat saltem in sponsalia de futuro? Et an hoc procedat, etiamsi illud
matrimonium fuerit iuramento confirmatum? Et an dicti ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

atum fuisse inuvalidam, ex cap. cum ad monasterium de statu monachor. in fine, & ex Concil. Tridentin. sess. 25. cap. 1. de Regularibus. Quod obstruat communiter Doctores, & Garzias in Polit. Regul. tract. 3. diffinit. 1. dub. 4. num. 1. Sanchez in Summa tom. 2. lib. 5. cap. 1. num. 16. Bordonus in Consiliis Regularibus, tom. 2. resol. 85. num. 5. & alij, asserentes, professionem validam constitui ex tribus votis, Obedientia, Castitatis, & Paupertatis; vnde sequitur, quod si aliquis emisisset professionem cum conditione, pacto, seu modo de retinendo, seu habendo proprio independenter a superiore, dicta professio non valeret, vtpote contra substantiam illius. Et ita ex Abbate, Menochio, Spino, & alijs resoluit Aloysius Riccius in Decisionibus Curia Archiepiscopalis, part. 4. decis. 340. n. 11. Quibus adde Vecchium in praxi nouiorum, disp. 13. dub. 1. num. 11. Hieronymum Rodrigueze in Compendio resol. 102. nu. 58. & Lessium de Iust. lib. 2. cap. 41. dub. 7. num. 62. Itaque si Oratrix emisit professionem cum intentione non vouendi paupertatem, & cum retentione annuorum reddituum absque dependentia Superioris, dictam professionem fuisse inuvalidam dicendum erit. Ita ego sentio, supposita tamen veritate facti, ita etiam fenserunt interrogati de hoc casu Pater Valentinus Mangionius Societatis Iesu & P. M. Lezana Carmelitanus, viri doctissimi, & amicissimi.

RESOL. LXXX.

An matrimonium contractum sine presentia Parochi, & testium transcat saltem in sponsalia de futuro? Et an hoc procedat, etiam si illud matrimonium fuerit iuramento confirmatum? Et an dicti contrahentes possint discedere a tali contractu matrimonij sine illa iudicis auctoritate, & cum alijs contrahere, nec indigent iuramenti absolutio- ne? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 157. alias 258.

Sup. conten- to in hac Ref. supra lege doctri- nam Ref. 76. per tota, quamvis ibi copula in- terueniente in hoc casu.

§. 1. Affirmatiue respondet Henriquez lib. 11. cap. 5. num. 4. Vega in sum. tom. 2. cap. 34. cas. 25. Layman in Theol. moral. lib. 5. tract. 10. part. 1. cap. 1. num. 18. Coninch d. 35. 21. dub. 4. concl. 18. Rebell. part. 2. lib. 2. quest. 9. num. 3. & alij. 2. Sed opinioem contrariam tenendam esse existimo, quam tuetur Gurtierrez de iuram. confirm. part. 1. cap. 51. num. 26. & seg. Spino de testam. gloss. 15. num. 75. & seg. Ledelma de matr. quest. 45. art. 5. & alij, quos citat Barbosa de potest. Episc. p. 2. alleg. 32. num. 143. & ita declarasse sacram Cardinalium Congregationem testatur Petrus de Cenedo in 99. canon. quest. 30. num. 28. & haec sententia procedit, etiam si illud matrimonium fuerit iuramento confirmatum, vnde dicti contrahentes possunt discedere a tali contractu matrimonij, sine vlla iudicis auctoritate, & cum alijs contrahere, nec indigent iuramenti absolutio- ne. Et ratio horum omnium est, quia attento decreto Concil. Trident. sess. 24. cap. 1. de reform. matr. tale matrimonium non solum non tenet tanquam de presenti, sed neque etiam tanquam sponsalia de futuro. Nam cum sic contrahentes peccent, & contra- uentiant dispositioni Concilij, & praepcepto superio- ris videntur potius facere actum illusorium, quam aliquo modo validum. Ergo, &c.

RESOL. LXXXI.

An Parochus communiter ita reputatus sine tamen ti- tulo, qui a principio fuit intrusus, valide matrimo- nio assistat? Et quid, si a contrahentibus inhabilitas cognoscatur?

Et resolutio harum questionum pendet ex illa, an aliquis sine titulo, & auctoritate Superioris in officio indi- cis, Parochi, aut Confessoris se intruset, si tamen com- munitis error accedat gesta per illum quoad utrumque forum spontanea valida sint? Ex part. 9. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 45.

§. 1. Negatiuam sententiam mordicus tenet nouissimè amicissimus Pater Perez de mar. disp. 40. sect. 5. num. 5. & alij, cuius sententiam existi- mo communem, & probabiliorem.

2. Affirmatiuam tamen Basilij Poncij, & alio- rum, puto satis probabilem esse, quicquid parum modeste nominatum contra me dixerit Escobar a Corro, & idem iterum contra illum adducam duos praestantissimos Theologos Societatis Iesu: sic itaque respondens ad casum propositum in titulo huius Res- ponsionis asserit Castr. Pal. tom. 5. disp. 2. punct. 13 §. 10. num. 9. [Si Parochus intrusus sit in beneficium absque titulo a legitimo Superiore concessio, com- munitis sententia tenet, nullatenus valere matrimo- nium, cui ipse assistit: quia deficit titulus coloratus, quem ius requirit, vt gesta ab inhabili valida repu- tentur, vt late probat Sanchez d. d. sp. 22. n. 49. & 50. tamen si probabile sit, & rationi consonum solum communem populi errorem sufficere ad iurisdic- tionem concedendam, vt late probat Basilius Ponce lib. 5. cap. 20. num. 2. quia praescriptione, & consue- tudine iurisdic- tio acquiritur; camque tribuere potest, qui est in possessione delegandi, tamen si verum titulum non habeat: arg. text. in Auth. de Tabellionib. seu nouella 44. cap. 1. in fine. ibi: Documentis propter utilitatem contrahentium non infirmandis: quippe uti- litati publica maxime expedit, ne gesta ab eo, qui com- muniter potens existimatur, inuvalida sint; cum Res- publica defectum supplere possit. Ita Palaus.

3. Sed doctissimus, & amicissimus P. Bardi hanc affirmatiuam sententiam non solum probabilem, sed probabiliorem putat in Bullam Cruciat. p. 2. tr. 5. cap. 1. sect. 12. num. 157. Quia, quando adest commu- nis error, etiam si nullus praecesserit titulus collatus a Superiore, viger illud ipsum adaequatum motiuum, per quod ius commune disposuit valida esse gesta ab eo, qui caret praedicto titulo, circa quem versatur communis error: ergo Confessarius, intrusus, carens omni titulo praecedente, si ex errore communi putatur legitimus Confessarius, valide absoluit. Con- sequentia est certa: nam euidenter deducitur ex illo antecedente. Tota autem difficultas est in ipso ante- cedente, quod sic probatur: Motiuum adaequatum, per quod iura voluerunt valida esse gesta, quando cum errore communi est titulus a Superiore collatus, quamuis irritus, est bonum commune, exigens dis- positionem illam ad vitanda inconuenientia, quae sequerentur: sed hoc ipsum prorsus motiuum viger, quando est error communis sine titulo: ergo manet idem motiuum adaequatum in vtroque casu: neque facile percipere possum, quod operetur titulus iste inuvalidus, collatus a Superiore, dum enim est inua- lidus, perinde est, ac si non esset. Multas alias ratio- nes adducit Bardi in confirmationem huius senten- tia, & respondet ad argumenta in contrarium: adi- illum, & non pigebit. Itaque circa casum propositum in hac Resoluzione, negatiuae sententiae adhaereo, & Puto, Parochum sine titulo, cum solo errore com- muni, inuvalidè matrimonio assistere, licet satis proba- biliter contrarium sustinere quis posset ex do- ctrina superius allata, quam, praeter Doctores a me nubi in fauorem Basilij Poncij citatos, tenet nouissi- mè Leander de Sacram. 10. tr. 5. disp. 5. g. 81. & Car- dus Baucius de casibus singularibus conscientiae, cas. 225.

Sup. hoc inf. in Ref. 91. §. Et tandem, & in tom. 1. tr. 3. Ref. 19. & in Refol. 20. §. Imò, & sequi, & ex doctrina Ref. 21. & in tom. 8. tr. 1. Ref. 5. à §. Sed difficul- tas, & in 10. §. tr. 1. Ref. 5. §. Sed audia- mus, cursum ad medium, vers. infra per.

Alibi in Re- solutionibus, not. primae huius Ref.